

Τοῦ ἔρωτος ἐσύναξε τὰ δῶρα—
καθένα τῆς θυμίζει κάτι τί,
μιὰ τῆς ἀγάπης τῆς οὐδὲνια ὥρα,
μιὰ τῆς καρδιᾶς τῆς μυστική γιορτή

‘Η μυρωδία τοῦ ἄνθους ἔχει σύνεσι,
τὰ φύλλα μένουν ἄχρωμα, Ἐηρά.

‘Η γλυκεία φλόγα ἔχει ἐψυχήσει,
καὶ μέν’ ἡ ἀγρια, βουθή πυρά.—

Πηγαίνει στὸ ἀτμόπλοιο θλιψμένη,
δὲν τὴνέ συνοδεύει μιὰ ψυχή!
Σὲ μιὰ γνωνιά μαζεύθηκε σᾶν, ζένη,
σὲ δάκρυα πνιγμένη ἡ φτωχή

‘Απάνω λάμπει δὲ Ἀποσπερίτης,
ἡ πόλις ἀντικρὺ φεγγοδολᾶ,
κι’ ἀκούετ’ ἡ μυριόφωνη βοή τῆς
μεθᾶ, χορεύει, κλαίει καὶ γελᾷ.

Τὸ ἄστρο τῆς θυμίζει τὴν πατρίδα,
καὶ σκέπτεται μὲ τὶ κρυφή χαρά,
μὲ τὶ χρυσά δνείρατα κ’ ἐλπίδα
ἐπάτησε τὰ ξένα μιὰ φορά.

Καὶ βλέπει τῇ μεγάλῃ αὐτῇ Πόλι,
αὐτῇ τὴν ξακουσμένη ζεντειά,
σᾶν θάλασσα ποῦ τῇ χαρά τῆς ὅλη
ἔρρούφηξε σᾶν μιὰ σταλαγματιά!

Πατεῖ τὸ χῶμα τῆς πατρίδος πάλι
μιάν εὔμορφη τοῦ Μάι χαραυγή.
“Εχει στὸ στήθος τῆς χαρά καὶ ζάλη
εμπρός εἰς τῶν γονέων τῆς τῇ γῆ.

Νομίζει πῶς ἡ πλάσις δηοῦ χύνει
τριγύρω εύλογια καὶ χαρά,
ποῦ πάτησε ἀθώα μιὰ φορά,
μὲ μυστική φωνή τὴν κατακρίνει.

Καὶ προχωρεῖ τὰ τρυφερά κλωνάρια
μὲ πνεῦμα ζαλισμένο καὶ θολό,
καθὼς ἔκεντο τὸν ἀμαρτωλό,
ποῦ τρέμοντας στὴν ἔκκλησιά μπαίνει.

Καὶ προχωρεῖ τὰ τρυφερά κλωνάρια
χαϊδεύουν τὴν οκυμένη κεφαλή
κορυδαλὸς φωνάζει στὰ χορτάρια,
χρόνια χρυσά στὸ πνεῦμά της καλεῖ.

Δαγκάδι πράσινο μακράν ἔφανη,
ποῦ ἔδοσες κ’ ἔκεινη μιὰ φορά.
Μιὰ δόσιςσα τὸ ἀρνάκια τῆς τηρᾶ
καὶ τραγουδᾶ καὶ πλέκει νά στεφάνη.

Πύγει τὰ δάκρυα τὸ στεναγμό της·
ἀνέβαινε μὲ πίκρα στὴν καρδιά.
Σὲ λίγο ξεπρόβάλλει τὸ χωριό της
χωμένο μέσ στὰ πράσινα κλαδιά.

Γλυκεία γαλήνη καὶ χαρά στὴ φύσι,
καὶ στῆς καρδιᾶς εἰρήνη καὶ δροσιά.
Κατέβαινε χαρούμενη στὴ βρύσι
ἀγνή σᾶν τὸ λουλούδι κορασία.

Ἐμπρός σὲ σπίτι στέκει παλληκάρι,
δηοῦ τὴν ἀγαπούσ’ ἔνα καιρό·
σιμά του στέκει ταῖρι δροσερό,
Ξανθὸ παιδάκι παιζει στὸ χορτάρι.

Τὸ γέρικο σπιτάκι της παρέκει
μὲ τὴν κληματαριὰ τὴν χαιρετᾶ,
ποῦ τὰ σγουρά της βλασταράκια πλέκει
ἀπάνω σὲ καλάμια σταυρωτά.

‘Ο γέρο πετεινὸς μέσ στὸ κηπάρι
τὸ πρωινὸ τραχοῦδι του λαλεῖ,
καὶ στέκουν τὰ λουλούδια της μὲ χάρι
μέσα στῆς γάστραις γύρω στὴν αὐλή.

Καὶ τοῦ σπιτιοῦ τὸ ἄγιο ἀγέρι
πετά μὲ σιγαλὸ μουρμουρισμό,
καὶ παραδείσους περασμένους φέρει
μέσα στὸν ἐκστατικό της λογισμό.

Χρυσῆ ἀκτῖνα ἀπ’ τὴν θύρα μπαίνει
καὶ στὸ ἀντικρυνὸ θρονί φιλεῖ
τὴν ὄψι τῆς γρηγᾶς τὴ μαραμένη
καὶ τὴν ἀσπρόχιονή της κεφαλή.

Συγκίνησις καὶ πόνος τὴν ἀρπάζει,
τὸ τρυφερό της γόνατο λυγᾶ,
τὸ γαλανό της μάτι σκοτεινιάζει—
στὴ θύρα σύρνεται ἀργά ἀργά.

Τινάχθηκ’ ἡ γρηγά ἀπ’ τὸ θρονί της,
τὸ αὐστηρό της πρόσωπο γελᾶ,
ἀπὸ τὰ μάτια δάκρυο κυλᾶ,
ἀνοίγει τὴν ἀγκάλη στὸ παισὶ της.

«Καὶ ὁ πατέρας μου» ρωτᾷ ἡ Μάρω
μὲ φρίκη καὶ προσισθησι κρυφή.
Σκοτεινιάσε τῆς μάνας ἡ μορφή:
«Συντρόφιασε γιὰ πάντα μὲ τὸ Χάρο!»

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

ΔΗΜΩΔΗΣ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΑΣΜΑΤΑ

6

ν “Ηρμην νὴ λαμπρουπατσχαὶ κ’ ἡ λαμπρουφορεμένη.
Στολίζηνταν τὴν γῆ αὐγενικὲς νὰ πάν’ νὰ μεταλάσσουν.
Μιὰ κίνησαν καὶ πάγηναν, κινήσαν καὶ παγαίνουν,
μπρουστὸ παγαίν’ ἡ νησούτσικους σὰ μήλου μαραμένου,
σάν μήλου σὰ τρανταφύλλου σὰ νύφη σταλεμένη.
Μιὰ πάν’ σιμὰ μιὰ πάν’ κοντὰ σ’ της ἡκκλησές τῆς πόρτης,
μιὰ σὰν τοὺς εἶδαν ἡ κεκλησὲς καὶ τάξια τὰ βαγγέλια,
μιὰ ἡ κεκλησὲς ταράχηταν εἴσιγια βαγγέλια τρέμουν.
Κ’ ἡ μάννα τοὺς τὸν ρώτησε, μαννά τους τὸν ρωτούσε:
—ν “Γιγέ μ’ καὶ τ’ ἔφτηξες τὸν Θιόν καὶ δὲ μᾶς στρέγουν τ’ ἄγια;
—ν “Ηγάληγα μαννίτας μου νὰ μη μὲ τὸ ρωτήσης,
καὶ τώρα ποῦ μὲν ἡ πρώτησις θὰ δοῦ τὸ μαρτυρός.
ν “Ἄλλη βουλάζεις τὸν πόλημου καὶ ἄλλη βουλάζεις τὸν κούρσου,
ν “Ολνοὶ μαννά μου στότουνα Παστάδη Βοΐθοντάδης,
κ’ ἡγάλη μαννά μου στότουνα παπάδης Δεσπούταδης.
ν “Ολνοὶ μαννά μ’ χρέεισαν Χριστόν καὶ ἄγια βαγγέλια,
κ’ ἡγάλη μαννά μ’ χρέεισα ματούδης ἀράχνιασμένα.
ν “Ολνοὶ ἔδηναν τοὺς μαύρους του σεί δάρης σεί μυρσίνε,
κ’ ἡγάλη δησα τὸν μαύρους μου σεί ματα; κορῆς κιθούρη:
κ’ ἡ μαύρους μ’ ἡχλημητρῆςις καὶ κόρ’ ἀναστηνάζει.

(Ἐκ τῆς συλλογῆς Θεοχάρη Χ. Γερογιάννηατροῦ)

‘Η ἥδονή δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς ἀπάτης;
ἄλλ’ ἡ εύτυχία ἔγκειται ἐν μόνῃ τῇ ἀληθείᾳ.